

Το πάθος της συκοφαντίας

[Ορθοδοξία και Ορθοπραξία / Ορθόδοξη πίστη](#)

[monaxos_4218](#) Η συκοφαντία είναι ψευδής κατηγορία

Είναι, διαβολή. Και είναι βέβαιο ότι ο διάβολος είναι εφευρέτης της συκοφαντίας, ως πατέρας του ψεύδους, εφόσον ο συκοφάντης είναι εκείνος που κατεξοχήν ψεύδεται. Το να σηκώσει ο άνθρωπος τη συκοφαντία είναι μεγάλος άθλος. Και τον σηκώνει μόνο εκείνος που προσβλέπει προς τον Κύριο Ιησού, ο οποίος όταν «ενηνθρώπησε» και ήλθε στη γη, σήκωσε τον Σταυρό της συκοφαντίας και οδηγήθηκε ως τον ατιμωτικό θάνατο.

Η συκοφαντία είναι μέγα άλγος για τον συκοφαντούμενο και φοβερή δοκιμασία για την πνευματική του υπόσταση. «Ουκ έστιν», μας λέει ο Ιερός Χρυσόστομος, «ουδέν αφορητότερον τοις οδυνωμένοις λόγον δυνάμενον δακείν ψυχήν». Δεν υπάρχει δηλαδή τίποτε πιο αφόρητο για όσους υφίστανται την οδύνη της συκοφαντίας, γιατί **η συκοφαντία είναι πραγματικά δάγκωμα για την ψυχή**. Γι' αυτό και ο προφήτης Δαβίδ έλεγε προς τον Κύριο: «*Λύτρωσέ με από τις συκοφαντίες των ανθρώπων και θα φυλάξω τις εντολές σου*».

Τί είναι όμως εκείνο που κινεί τον άνθρωπο στο να συκοφαντεί τον συνάνθρωπό του και να λέει ψέματα εναντίον του;

Η ασκητική εμπειρία μας έχει υποδείξει ότι τα κίνητρα του συκοφάντη συνήθως είναι η ζήλεια, ο φθόνος, η μνησικακία, η υπερηφάνεια και τα σαρκικά πάθη. Γι' αυτό δεν υπάρχει αμφιβολία ότι η κατάκριση, η κακολογία, και πολύ περισσότερο η συκοφαντία, είναι επισφράγισμα και ενεργοποίηση άλλων παθών, τα οποία λερώνουν την ψυχή και της προκαλούν ανεπανόρθωτη βλάβη.

Μας λέει ο όσιος Θαλάσσιος: «**Η ψυχή του κακόγλωσσου και του συκοφάντη έχει πολύ κακή γλώσσα. Ένας τέτοιος άνθρωπος βλέπει τον εαυτό του, αυτόν που τον ακούει και καμιά φορά και αυτόν που συκοφαντεί**».

Επίσης αυτός που εξευτελίζει και συκοφαντεί τον πλησίον του εξοργίζει τον Θεό και οι συνέπειες για τη στάση του αυτή είναι πολύ βαριές, διότι έχει ως αποτέλεσμα να εγκαταλειφθεί από τη Χάρη του Θεού. Ο αββάς Ησαΐας λέει ότι «αυτός που κατηγορεί και εξουθενώνει τον αδελφό του, αποξενώνει τον εαυτό του από το έλεος που απολαμβάνουν οι Άγιοι». Και ο Νικήτας Στηθάτος μας υπογραμμίζει ότι η εγκατάλειψη της Χάρης έχει σαν αποτέλεσμα την πτώση ή σε παράπτωμα σαρκικό ή σε παράπτωμα γλώσσας ή λογισμού . Και η πτώση αυτή, αν δεν επέλθει η μετάνοια, ώστε να αποκατασταθεί η σχέση με τον Θεό και τον αδελφό, «**είναι θάνατος της ψυχής**», δηλαδή βίωμα κόλασης πριν από την

επικείμενη κόλαση.

Οι Άγιοι σκέπαζαν τα αμαρτήματα του πλησίον, για να μας υποδείξουν την αγάπη και τη συγχωρητικότητα και το ότι πρέπει να ασκήσουμε τον εαυτό μας στο να μην κακολογούμε και να μη λέμε ψέματα εναντίον του αδελφού μας.

Αναφέρει το Γεροντικό ότι κάποιος από τους Πατέρες είδε έναν αδελφό να αμαρτάνει Έκλαψε τότε πικρά και είπε: «*Αυτός σήμερα, εγώ αύριο!*», θέλοντας να δείξει πόσο τρεπτή είναι η ανθρώπινη φύση και πόσο όλοι είμαστε επιρρεπείς προς την αμαρτία.

Συνήθως βέβαια οι περισσότεροι άνθρωποι έχουν την εντύπωση ότι δεν κακολογούν και δεν συκοφαντούν κανέναν, αλλά ότι εκείνοι υφίστανται κατηγορίες και συκοφαντίες από το περιβάλλον τους. Όμως και οι ανακρίβειες, οι υπερβολές, οι εύκολες κρίσεις και κατακρίσεις, που τόσο πολύ ασύστολα σήμερα διατυπώνονται από μερικούς από μας για οποιονδήποτε ήθελε πέσει στην κριτική μας, είναι συχνά δυσφημιστικές και συκοφαντικές για το πρόσωπο του πλησίον.

Όλοι έχουμε δοκιμάσει την πικρότητα και το φαρμάκι της συκοφαντίας. Κι αυτό γιατί άλλα κίνητρα είχαμε εμείς σε κάποια κίνηση μας και άλλα κίνητρα μας απέδωσαν οι άνθρωποι του περιβάλλοντός μας. Και συχνά μπορεί αυτοί να είναι και φίλοι μας ή συγγενείς μας ή και πνευματικοί αδελφοί μας, οπότε ο πόνος μας γίνεται μεγαλύτερος και περισσότερο απaráκλητος.

Ας προσέχουμε λοιπόν να μην έχουμε στο στόμα μας δολιότητα για τον αδελφό μας. Γιατί η συκοφαντία είναι εξουθενωτική για τον κάθε άνθρωπο, «ακόμη και τον πιο συνετό τον κάνει να παραφέρεται και να χάνει την ευγένειά του»

Εκτός όμως απ' αυτά η πείρα έχει δείξει ότι ο Κύριος «ταπεινώνει τον συκοφάντη» ο οποίος με τη μοχθηρία του αυξάνει πάρα πολύ τις συμφορές του και πέφτει τελικά στο λάκκο που ανοίγει για τον πλησίον του.

Η κακολογία και η συκοφαντία δείχνουν ότι ο άνθρωπος που τις έχει εγκολπωθεί νοσεί και χρειάζεται θεραπεία η ψυχή του. Και η θεραπεία επέρχεται με το να «έλθουμε στον εαυτό μας», να δούμε τα δικά μας πάθη και να θεωρήσουμε ότι όλοι είμαστε συνυπεύθυνοι για τις αμαρτίες και τα λάθη που γίνονται στο χώρο μας και ανάμεσά μας. Θα πρέπει να αρχίσουμε να αμφιβάλλουμε για την κρίση μας, διότι αυτή δεν είναι πάντα ασφαλής. Τα αισθητήριά μας συχνά κάνουν λάθος. Δεν γνωρίζουμε την πρόθεση του άλλου, γι' αυτό ερμηνεύουμε λανθασμένα τη συμπεριφορά του. Άλλωστε δεν έχουμε τη δυνατότητα να κρίνουμε τον άλλο, γιατί δεν μπορούμε να μπούμε στην ψυχή του. Η κρίση είναι έργο μόνο του Θεού.

Και σε τελευταία ανάλυση, τί ωφελεί το να συκοφαντήσουμε τον συνάνθρωπό μας ή το να παρουσιάσουμε το τυχόν σφάλμα του, έστω κι αν ακόμη είναι αληθινό; Αν το σκεφθούμε ώριμα, θα δούμε ότι αυτή η ενέργειά μας εξυπηρετεί μόνο την

εμπάθειά μας.

Πώς όμως θα αντιμετωπίσουμε τους άλλους όταν εμείς οι ίδιοι είμαστε θύματα της συκοφαντίας τους;

Ο άνθρωπος ο οποίος θέλει να διατηρήσει αλώβητη τη σχέση του με τον Κύριο Ιησού και τον αδελφό, που είναι απαραίτητα στοιχεία για να μη χάσει το πρόσωπό του, αφενός μεν φροντίζει να υπομείνει την αδικία της συκοφαντίας με σιωπή, ταπείνωση και προσευχή, χωρίς να καλλιεργεί πάθος και εκδικητικότητα για τον συκοφάντη, και αφετέρου φροντίζει με τη στάση του να βοηθήσει και τον άνθρωπο που τον αδικεί, να καταλάβει το σφάλμα του και να διορθωθεί. Εκείνο δε που τον παρηγορεί και τον κάνει να πάρει δύναμη είναι το ότι έχει ως στόχο του την Κρίση του Πανάγιου και Δικαιοκρίτη Θεού, καθώς το λέει και ο Μ. Βασίλειος προς τη Σιμπλικία, μια αιρετική γυναίκα που τον κατηγορήσε και τον συκοφάντησε πολύ προκλητικά: «Προτιμώ», της λέει, «από τους γήινους διχαστές, να περιμένω τον Ουράνιο Δικαστή, ο Οποίος ξέρει να υπερασπίζεται κάθε είδους αδικία καλύτερα από τον καθένα»

Άλλωστε αυτός που μας συκοφαντεί γίνεται αίτιος να λάβουμε μεγάλη Χάρη. Μας το παραγγέλλει κι ο Κύριός μας, όταν λέει: «Μακάριοι είσθε όταν σας μισήσουν οι άνθρωποι... και σας χλευάσουν και δυσφημήσουν το όνομά σας εξαιτίας του Υιού του ανθρώπου. Να χαίρεσθε και να αγάλλεσθε όταν συμβεί αυτό, γιατί θα είναι μεγάλος ο μισθός σας, μεγάλη δηλαδή η Χάρη, που θα λάβετε στον Ουρανό»

Στον μεγάλο αυτό άθλο της υπέρβασης της συκοφαντίας, που πολύ λίγοι βέβαια μπορούν να τον σηκώσουν με χρηστότητα, αναφέρεται το μικρό τούτο τευχίδιο με τον τίτλο: «Το πάθος της συκοφαντίας».

Για να γνωρίσουμε το φοβερό αυτό πάθος της συκοφαντίας, διαλέξαμε και μεταφράσαμε ένα λόγο του Αντιόχου του μοναχού που αναφέρεται στη συκοφαντία και ένα λόγο του αγίου Νικοδήμου του Αγιορείτου από το βιβλίο του «Χρηστοθήθεια». Επίσης προσθέσαμε και μερικές ωφέλιμες ιστορίες από την Αγία Γραφή και τη ζωή των ασκητών της ερήμου, οι οποίες μας μαλακώνουν την ψυχή και μας βοηθούν να είμαστε πιο ευαίσθητοι στο θέμα της κακολογίας και της συκοφαντίας προς τους αδελφούς μας. Ή, αν είμαστε στη δυσμενή θέση του συκοφαντημένου, να σηκώσουμε τον πόνο της συκοφαντίας με καρτερικότητα και, όσο γίνεται, με ειρήνη ψυχής, για να επιδοθούμε με περισσότερη θέρμη στο έργο της εν Χριστώ τελειώσεως και οικοδομής μας.

Αυτή είναι και η ευχή μας για όλους τους αδελφούς αναγνώστες και αυτής της Εκδόσεώς μας.

Πηγές: esperinos.gr